

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 11 december 2024

754/2024

Lag om ändring av miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 21 § 4 mom., rubriken för 17 kap., rubriken för 159 §, 159 § 1–3 mom., 161–165 § och 183 § 3 mom.,
av dem 21 § 4 mom. sådant det lyder i lag 963/2022, rubriken för 159 § och 159 § 1 och 3 mom. samt 161, 162 och 164 § sådana de lyder i lag 215/2017, 159 § 2 mom. sådant det lyder i lag 557/2017, 163 och 165 § sådana de lyder i lag 423/2015 samt 183 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1018/2018, samt
fogas till lagen en ny 162 a § som följer:

21 §

Statliga myndigheter

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/590 om ämnen som bryter ned ozonskiktet och om upphävande av förordning (EG) nr 1005/2009, nedan *ozonförordningen*, och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/573 om fluorerade växthusgaser, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om upphävande av förordning (EU) nr 517/2014, nedan *F-gasförordningen*, och övervakar att förordningarna iakttas, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i denna lag. Dessutom har Finlands miljöcentral hand om och utvecklar informationsutbytet om bästa tillgängliga teknik, följer utvecklingen inom bästa tillgängliga teknik och informerar om den. Finlands miljöcentral svarar också för uppföljning och sanering av vrak som medför risk för miljöskada, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag, samt för ordnande av vård av djur som blivit nedsmutsade till följd av olje- eller annan kemikalieskada.

RP 102/2024
MiUB 7/2024
RSv 95/2024

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/573 (32024R0573); EUT L-serie, 2024/573, 20.2.2024
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/590 (32024R0590); EUT L-serie, 2024/590, 20.2.2024

Ämnen som bryter ned ozonskiktet, fluorerade växthusgaser och alternativa köldmedier

159 §

Kompetens som krävs och hur kompetensen visas

En person eller verksamhetsutövare som utför installation, underhåll, service, reparation, nedmontering eller läckagekontroll av anordningar eller system som innehåller sådana ämnen som avses i bilaga I till ozonförordningen eller i bilagorna I–III till F-gasförordningen eller sådana köldmedier som utgör alternativ till sådana ämnen eller tar till vara ovannämnda ämnen ska ha tillräcklig kompetens att förebygga utsläpp av ämnena.

En person ska visa sin kompetens i enlighet med denna lag, ozonförordningen eller F-gasförordningen eller i enlighet med krav som föreskrivits med stöd av dem enligt följande:

1) den som arbetar inom hanteringen av stationär kyl-, luftkonditionerings- och värmepumpsutrustning, hanteringen av organiska Rankinecykler, hanteringen av kylvätenheter i lastbilar och släpfordon, lätta fordon, intermodala containrar, kylcontainrar och tågagnar ska visa sin kompetens i en yrkesexamen, och utbildningsanordnaren ska utfärda ett intyg för den som visat sin kompetens; bestämmelser om utfärdande av intyg finns i lagen om yrkesutbildning (531/2017),

2) den som hanterar släckanläggningar, elektriska brytare och luftkonditioneringsutrustning i fordon och den som tar till vara fluorerade växthusgaser från anordningar som innehåller lösningsmedel baserade på dessa gaser ska visa sin kompetens vid ett prov ordnat av ett sådant organ med tillräcklig sakkunskap som Säkerhets- och kemikalieverket har godkänt och den som har visat sin kompetens genom ett godkänt prov tilldelas ett intyg.

Som organ med tillräcklig sakkunskap räknas läroanstalter inom dessa branscher, företag som svarar för certifieringen av personer och importörer av anordningar eller utrustning. Då personalen vid ett organ med tillräcklig sakkunskap sköter offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna lag tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar på personalen. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

161 §

Ansvarig för verksamheten samt anordningar

En i 159 § 1 mom. avsedd verksamhetsutövare som utför sådana uppdrag åt en tredje part som kräver kompetens ska utse en ansvarig. Den ansvarige ska vara verksamhetsutövare eller vara anställd hos verksamhetsutövaren i fråga och ska ha den kompetens som avses i det momentet. Den ansvarige ska svara för att de föreskrivna miljöskyddskraven iakttas i verksamheten och för att den personal som hanterar köldmedier uppfyller kompetenskraven. Den ansvarige ska ha reella möjligheter att sköta sin uppgift.

En verksamhetsutövare som avses i 159 § 1 mom. ska ha sådana anordningar och redskap som krävs för ändamålsenlig serviceverksamhet. Närmare bestämmelser om de anordningar och redskap som behövs vid installation, underhåll, service, reparation, nedmontering eller läckagekontroll av anordningar eller system som innehåller ämnen som avses i ozonförordningen eller F-gasförordningen eller vid tillvaratagandet av sådana ämnen utfärdas genom förordning av statsrådet.

162 §

Certifiering och dess giltighet

En person som avses i 159 § 1 mom. ska göra en anmälan till Säkerhets- och kemikalieverket för certifiering. Anmälan ska innehålla behövliga person- och kontaktuppgifter och en redogörelse för att kompetenskraven uppfylls i enlighet med 159 § 2 mom. Säkerhets- och kemikalieverket ska utfärda ett certifikat för den som uppfyller kompetenskraven. Certifikatet är giltigt i sju år. För förnyande av certifiering ska personen genomgå den repetitionskurs som avses i artikel 10.9 i F-gasförordningen eller delta i en bedömning av sin kompetens. Personen ska lämna in en ansökan om förnyande av certifiering till Säkerhets- och kemikalieverket tre månader innan giltighetstiden för certifikatet löper ut. Säkerhets- och kemikalieverket förnyar certifikatet när personen har genomgått den repetitionskurs som avses i den förordningen eller med godkänt resultat deltagit i bedömningen av sin kompetens.

En i 159 § 1 mom. avsedd verksamhetsutövare som utför sådana uppdrag åt en tredje part som kräver kompetens ska för tillsynen och för verifiering av den i 159 § 1 mom. avsedda kompetens som krävs enligt ozonförordningen, F-gasförordningen eller denna lag eller en författning som utfärdats med stöd av dem göra en anmälan till Säkerhets- och kemikalieverket om vilken kompetens personalen har samt om verksamhetens karaktär och om arbetsredskapen. Säkerhets- och kemikalieverket ska utfärda ett certifikat för verksamhetsutövare som uppfyller kompetenskraven.

Säkerhets- och kemikalieverket kan besluta att återkalla ett certifikat, om det kommer fram att en person eller verksamhetsutövare inte handlar i enlighet med kompetenskraven eller om en verksamhetsutövare inte längre uppfyller kompetenskraven. Innan certifikatet återkallas ska Säkerhets- och kemikalieverket ge verksamhetsutövaren eller personen möjlighet att avhjälpa bristen, om den inte är så väsentlig att den inte kan avhjälpas inom en skälig tid.

Närmare bestämmelser om innehållet i de anmälningar som avses i denna paragraf och om anmälningsförfarandet samt om förfarandena för förnyande av certifiering, repetitionskurser och bedömning av kompetensen utfärdas genom förordning av statsrådet.

162 a §

Installationsbevis

En i 159 § 1 mom. avsedd verksamhetsutövare ska över installationen av en stationär kyl-, luftkonditionerings- och värmepumpsutrustning upprätta ett installationsbevis i vilket anordningen specificeras och som innehåller en beskrivning av de provningar och andra åtgärder som har vidtagits för att säkerställa funktionsdugligheten. Ett installationsbevis som undertecknats av den ansvarige hos verksamhetsutövaren överlämnas till innehavaren av anordningen.

Närmare bestämmelser om innehållet i ett installationsbevis får utfärdas genom förordning av statsrådet.

163 §

Läckagekontroller

Innehavaren av eller ägaren till anordningar som innehåller i 159 § 1 mom. avsedda ämnen ska se till att anordningarna och eventuella läckagedetektorsystem kontrolleras regelbundet och att det förs service- och kontrolljournal över anordningarna i enlighet med artikel 21 i ozonförordningen och artiklarna 5–7 i F-gasförordningen.

Anordningens innehavare eller ägare ska se till att den som utför kontrollen och verksamhetsutövaren har ett av Säkerhets- och kemikalieverket utfärdat certifikat enligt 162 §.

Närmare bestämmelser om de kontroller som avses i 1 mom. samt om de uppgifter som service- och kontrolljournalen ska innehålla får utfärdas genom förordning av statsrådet.

164 §

Kompetensregister och offentlig informationstjänst

Säkerhets- och kemikalieverket ska föra register över de verksamhetsutövare och personer som är certifierade i enlighet med 162 §, över de ansvariga som avses i 161 § och över de anordnare av kompetensprov som avses i 159 § 2 mom. för tillsyn över deras verksamhet och för säkerställande av att de som är i behov av tjänster kan försäkra sig om att verksamheten är ändamålsenlig. Säkerhets- och kemikalieverket är personuppgiftsansvarig för det register som avses i denna paragraf.

I registret införs i fråga om certifierade verksamhetsutövare

1) firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer, adress till det verksamhetsställe där verksamheten bedrivs, och övriga kontaktuppgifter samt information om rätten att utöva verksamheten,

2) den ansvariges namn, personbeteckning, tillståndsnummer, kompetensens giltighet och samtycke till uppgiften.

I fråga om certifierade personer införs i registret namn, personbeteckning, tillståndsnummer och kompetensens giltighet, hemadress eller adress till det verksamhetsställe där verksamheten bedrivs, och övriga kontaktuppgifter samt information om rätten att utöva verksamheten.

I fråga om anordnare av kompetensprov införs i registret namn, verksamhetsställets adress och den i 159 § 2 mom. avsedda bransch som provet gäller.

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får Säkerhets- och kemikalieverket via det allmänna datanätet lämna ut sådana uppgifter ur registret som behövs för att säkerställa kompetensen (*offentlig informationstjänst*). Dessa uppgifter omfattar

1) verksamhetsutövarens namn, företags- och organisationsnummer, verksamhetsställets adress och information om rätten att utöva verksamheten samt i fråga om den ansvarige namn, tillståndsnummer och kompetensens giltighet,

2) en persons namn, kommun, information om rätten att utöva verksamheten, tillståndsnummer och kompetensens giltighet, samt

3) i fråga om anordnaren av kompetensprov namn, verksamhetsställets adress och den bransch som provet gäller.

På begäran av försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet kan det tillfälligt eller varaktigt uppställas begränsningar i fråga om de uppgifter som lämnas ut via den offentliga informationstjänsten, om det behövs för att trygga rikets säkerhet eller försörjningsberedskap. Det kan likaså tillfälligt eller varaktigt uppställas begränsningar i fråga om de uppgifter som lämnas ut via den offentliga informationstjänsten då en verksamhetsutövare, en ansvarig eller en person av grundad anledning särskilt begär det.

I den offentliga informationstjänsten kan information sökas bara med enkel sökning där sökvillkoren omfattar

1) verksamhetsutövarens namn, företags- och organisationsnummer, den kommun där verksamhetsstället finns, information om rätten att utöva verksamheten och den ansvariges namn och tillståndsnummer, och

2) en persons namn, tillståndsnummer och kommun samt information om rätten att utöva verksamheten.

Säkerhets- och kemikalieverket ska utplåna uppgifterna om en verksamhetsutövare, en ansvarig, en person eller en anordnare av kompetensprov ur registret och den offentliga informationstjänsten utan dröjsmål efter det att

- 1) verksamhetsutövaren, den ansvarige, den berörda personen eller anordnaren av kompetensprov har upphört med sin verksamhet,
- 2) verksamhetsutövarens, den ansvariges eller den berörda personens certifikat har återkallats,
- 3) verksamhetsutövaren, den ansvarige, den berörda personen eller anordnaren av kompetensprov har begärt det, eller
- 4) myndigheten har fått information om att den ansvarige eller den berörda personen har avlidit.

165 §

Lämnande av uppgifter om fluorerade växthusgaser

Den som importerar eller exporterar ämnen som avses i bilaga V del 2 till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 eller i bilagorna I, II och III till F-gasförordningen, importerar eller exporterar anordningar som innehåller sådana ämnen, eller tillverkar, installerar eller underhåller anordningar som innehåller sådana ämnen eller utför annan behandling, distribution eller avfallshantering av sådana ämnen ska på begäran årligen lämna Finlands miljöcentral uppgifter om försäljning, användning, import, export, mängder som tagits till vara och bortskaffande av dessa ämnen.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som avses i 1 mom. och om hur de ska lämnas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

183 §

Förbud och förelägganden som gäller ämnen, kemikalier, preparat, produkter, anordningar och maskiner

Säkerhets- och kemikalieverket beslutar om förbud och förelägganden enligt 1 och 2 mom. om överträdelsen gäller efterlevnaden av en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 216 § och som gäller produkter som innehåller organiska lösningsmedel. Säkerhets- och kemikalieverket beslutar om förbud och föreläggande också om överträdelsen gäller fullgörande av skyldigheter för certifiering av personer och verksamhetsutövare enligt 159–162, 162 a och 163 § eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av dem eller enligt F-gasförordningen, eller iakttagande av beslut om undantag enligt 218 § 2 mom. Finlands miljöcentral beslutar om förbud och förelägganden om överträdelsen gäller efterlevnaden av ozonförordningen eller en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 163 §. Finlands miljöcentral beslutar också om förbud och förelägganden om det gäller efterlevnaden av F-gasförordningen till andra delar än i fråga om certifiering av personer och verksamhetsutövare. Förbud mot användning av en enskild anordning som strider mot bestämmelserna samt föreläggande att fullgöra underhållsskyldighet meddelas dock av en i 23 § 1 mom. avsedd allmän tillsynsmyndighet. Transport- och kommunikationsverket beslutar om förbud och förelägganden om överträdelsen gäller efterlevnaden av förordningen om typgodkännande av förbränningsmotorer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

Personer och verksamhetsutövare som utför de uppgifter som avses i 159 § 1 mom. i denna lag i fråga om kylvätenheter i fordon eller tågagnar, intermodala containrar, kylcon-

tainrar, eller organiska Rankinecykler ska visa sin kompetens enligt denna lag senast den 12 mars 2029.

Personer och verksamhetsutövare som certifierats med stöd av en lag som gällt före ikraftträdandet av denna lag ska förnya sin kompetens i enlighet med denna lag och den statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 162 § i den senast den 12 mars 2029.

Det kompetensregister och den offentliga informationstjänst som avses i 164 § i den lag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag ska bringas i överensstämmelse med denna lag inom 18 månader från ikraftträdandet.

Helsingfors den 5 december 2024

Republikens President

Alexander Stubb

Miljö- och klimatminister Kai Mykkänen